

ks. Eugeniusz Ziemann SCJ

DUCHOWE ASPEKTY WIARY W ŻYCIU OSOBY KONSEKROWANEJ

Wiara jako objawione orędzie zbawcze, a także światło darowane człowiekowi w celu poznania genezy dobra i zła, misterium śmierci i zmartwychwstania jest darem Boga, będącego jednością odrębnych Osób – Ojca, Syna i Ducha Świętego. Według Tomasza z Akwinu wiara pozwala uczestniczyć człowiekowi w poznaniu, którym Bóg zna siebie samego¹²; jest ono drogą do osobowego spotkania z Nim, a ono ubóstwia osobę ludzką oraz staje się zadatkiem wiecznego szczęścia. Ogłoszony przez papieża Benedykta XVI Rok Wiary, stanowi okazję do osobistej i wspólnotowej refleksji nad zagadnieniem wiary. Pomocą w jej podejmowaniu są treści zawarte w liście apostolskim *Porta fidei*, w którym papież odnosi się do fundamentalnych kwestii związanych z wiarą, a także jej znaczeniem w życiu każdego chrześcijanina. Istotę tego przesłania określają słowa z *Dziejów Apostolskich*: „Podwoje wiary” (Dz 14,27) są dla nas zawsze otwarte. Przekroczenie tych podwoi oznacza wyruszenie w drogę, która trwa całe życie. Zaczyna się ona chrztem (por. Rz 6,4), a kończy wraz z przejściem poprzez śmierć do życia wiecznego, które jest owocem zmartwychwstania Pana Jezusa¹³. Jak podkreśla Benedykt XVI, punktem odniesienia w refleksji nad wiarą i jej praktycznym wyrazem w życiu religijnym chrześcijanina jest zwłaszcza *Katechizm Kościoła Katolickiego*, a także wskazania Synodu Biskupów odbytego w październiku 2012 roku

¹² Por. TOMASZ Z AKWINU, *Summa teologiczna* I-II, 62,1-3.

¹³ BENEDYKT XVI, *Porta fidei*, nr 1.

w Rzymie na temat: „Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej”. Wiarę postrzeganą wieloaspektowo uwypukla między innymi aspekt duchowy. W życiu osób konsekrowanych Bogu w profesji rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, jest ona darem Boga w Duchu Świętym; jej praktykowanie wymaga ascezy, konsekracja zaś określa jej dynamizm.

1. Wiara jako dar Boga w Duchu Świętym

Dar wiary polega na umiejętności słuchania Boga, który wprowadza osobę ludzką w rzeczywistość swojego misterium, a zwłaszcza w istotę prawdy o sobie, objawionej w osobie Wcielonego Słowa w komunii z Duchem Świętym. Inicjatorem jest zawsze Bóg, który obdarza człowieka łaską przemieniającą osobę i prowadzącą do wiary¹⁴ w celu osiągnięcia duchowej dojrzałości, umożliwiającej przyjęcie tego daru oraz nawiązanie z Nim relacji przyjaźni. Zewnętrznym przejawem skuteczności tego daru jest bezpośredni dialog, który Bóg podejmuje z człowiekiem, Osoba udzielająca daru z obdarowywaną. Dar wiary nie zmusza chrześcijanina do przyjmowania Bożego objawienia w sposób zniewalający. Otrzymujący ten dar okazuje swoją dyspozycyjność wobec jego wymagań, a także wyraża zgodę na jego rozwój przez postawę wierności, stałości i gorliwości. Bez praktykowania wiary objawionej Bóg staje się dla człowieka kimś dalekim, Jezus Chrystus – postacią historyczną, *Ewangelia* – martwym listem, Kościół – organizacją społeczno-charytatywną, hierarchia – autorytetem i potęgą sprawowanej władzy, zbawcza misja Kościoła – elementem propagandy, a sprawowana w nim liturgia – ceremonią, martwym rytym, tradycją. Wiara zaś pogłębia wiedzę o istocie Kościoła, łączącej element boski i ludzki, charyzmatyczny oraz hierarchiczny, ontologiczną świętość i znamię grzeszności. Bez wiary nie ma życia nadprzyrodzonego w człowieku. Stanowi ona bazę życia duchowego.

¹⁴ Por. *Porta fidei*, nr 10.

Oznacza nowe spojrzenie w wydarzenie historiozbawcze oraz jego ocenę w świetle Bożej prawdy Objawienia.

Wiara, będąca darem Boga w Duchu Świętym, nie bazuje na intelektualnych funkcjach ludzkiego rozumowania, chociaż w procesie percepcji treści wiary pełnią one właściwą sobie rolę. To jednak są one czymś podrzędnym w relacji do teologicznej cnoty wiary wlanej, będącej poznaniem boskim, bezpośrednio związanym z Bogiem Ojcem w jedności z całą Trójcą Świętą. Wierzyć – to znaczy uczestniczyć w życiu Boga dzięki łasce darmo otrzymanej. Wiara podnosi i uszlachetnia rozum. Żąda jednak od człowieka aktu pokory. Osoba zaproszona przez Boga do przyjęcia tego daru winna przygotować siebie na to wydarzenie w celu owocnego pokonania istniejącej przestrzeni między niewiarą a wiarą przez przyjęcie charyzmatu Ducha Świętego, stanowiącego nadprzyrodzoną istotę aktu wiary. Zdaniem papieża Benedykta XVI ważna jest znajomość treści wiary, aby rozumem i wolą przyjąć propozycje Kościoła, jak również poznanie misterium zbawczego, objawionego przez Boga¹⁵. Teologia duchowości podkreśla z naciskiem, że wiara chrześcijańska nie jest jednym z wielu systemów filozoficznych, lecz manifestacją mądrości Bożej w życiu chrześcijanina. Wiedza bowiem na jej temat oraz znajomość doktryny katolickiej nie stanowią o darze wiary. Pogląd ten znajduje potwierdzenie w słowach Jana Chrzciciela skierowanych do swoich uczniów zgorszonych faktem, iż Jezus udziela chrztu: „Człowiek nie może otrzymać niczego, co by mu nie było dane z nieba” (J 3,27). Jezus Chrystus zaś wysławia Ojca Niebieskiego za to, że zakrył tajemnicę królestwa Bożego przed mądrymi i roztroprnymi, a objawił ludziom prostym, gdyż taka była Jego wola: „Nikt też nie zna Syna, tylko Ojciec, ani Ojca nikt nie zna, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić” (Mt 11, 25-27). Łaska wiary jest darem Boga, ale wymaga też od człowieka współdziałania. Bóg objawia się człowiekowi przez wiarę, która jest darem nadprzyrodzonym.

¹⁵ Por. tamże.

Ewangelie synoptyczne ukazują wiarę jako relację z Bogiem, który objawił siebie człowiekowi w swoim Synu Jezusie Chrystusie. Wiara jest też odpowiedzią na ewangeliczne orędzie oraz zawarte w nim zbawcze wydarzenie (por. Rz 10,14-17)¹⁶. W czasie apostołskiej działalności Jezus Chrystus uczynił wiarę warunkiem i fundamentem każdego zdziałanego przez Siebie cudu. Przed uzdrowieniem niewidomych postawił im pytanie: „Wierzycie, że mogę to uczynić? Oni odpowiedzieli Mu: tak, Panie. Według wiary waszej niech się wam stanie” (Mt 9,28). Chwalił wiarę centuriona, który wierzy, że Jezus może uzdrowić jego sługę bez konieczności przybycia do jego domu (por. Mt 8,5-13). W kontekście nieskutecznego wypędzenia przez apostołów złego ducha z opętanego wyrzuca im małą wiarę (por. Mt 17,19-20).

2. Duchowe aspekty wiary kształtowane przez ascezę

Bóg, udzielając człowiekowi swych darów, nie umniejsza jego godności i nie ogranicza wolności. Przyjęcie jednak daru wiary wiąże się z dyspozycyjnością, pokorą, posłuszeństwem i duchowym ubóstwem. Teologalna cnota wiary, stanowiąca fundament życia chrześcijańskiego, aby mogła się rozwijać i wzrastać, potrzebuje ascezy skupionej na duchowych aspektach wiary, które przekształcają ludzką egzystencję. Punktem wyjścia w jej praktykowaniu jest duchowa zdolność wsłuchiwania się w dialogiczną relację komunikacji z Bogiem. Wiara bowiem stawia przed ochrzczonej osobą liczne wymagania, ale też daje załączek pokory, która walczy z pychą i upodabnia człowieka ochrzczonego do dziecka w jego postawie prostoty, zawierzenia i ufności. Dzięki ascezie wiary chrześcijanin nawiązuje zażyłą relację z Bogiem oraz poznaje rzeczywistość już obecnego i przychodzącego królestwa Bożego. Praktykowanie pokory i dyspozycyjności ma wzór w postawie Abrahama. Pierwszym jej aktem była jednoznaczna i pozytywna odpowiedź patriarchy na wezwanie Boga:

¹⁶ Por. J. WEISMAYER, *Pełnia życia*, Kraków 1993, s. 41-42.

„Pan rzekł do Abrama: «Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej i z domu twego ojca do kraju, który ci ukażę»” (Rdz 12,1). Drugi akt stanowiła pokorna ufność w realizację obietnicy Boga, że pomimo podeszłego wieku zostanie ojcem: „Sara stała się brzemienną i urodziła sędziwemu Abrahamowi syna w tym właśnie czasie, jaki Bóg wyznaczył” (Rdz 21,2). Trzecim zaś aktem ascezy wiary Abrahama – posłusznej i ufnej było przyjęcie trudnej woli Boga, żądającej od niego złożenia w ofierze jedyne go syna Izaaka: „Weź twego syna jedyne go, którego miłujesz, Izaaka, idź do kraju Moria i tam złoż go w ofierze na jednym z pagórków” (Rdz 22,2). Komentarz do duchowych aspektów wydarzenia wiary Abrahama, będącego ikoną dyspozycyjności, pokory, posłuszeństwa i duchowego ubóstwa, napisał Paweł Apostoł w *Listie do Rzymian* (4,18): „On to wbrew nadziei uwierzył nadziei, że stanie się ojcem wielu narodów, zgodnie z tym co było powiedziane: takie będzie twoje potomstwo”, a także autor *Listu do Hebrajczyków* (11,17-18): „Dzięki wierze Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka, i to jedyne go syna składał na ofiarę, on, który otrzymał obietnicę, któremu powiedziane było: Z Izaaka będzie dla Ciebie potomstwo”. W Starym Testamencie podobną logikę ascezy wiary Bóg zastosował w powołaniu między innymi Mojżesza (Wj 3,10-12), Gedeona (Gd 6, 14-17), Izajasza (Iz 6,1-10) i Jeremiasza (Jr 1,5-8), zaś w Nowym Testamencie Zachariasza (Łk 1,13-21). Wyjątek stanowi Maryja, która ascezę wiary praktykowała w nieustannej relacji z Bogiem. W czasie nawiedzenia swojej krewnej Elżbiety w Ain Karim usłyszała słowa: „Błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła, że spełnią się słowa powiedziane Ci od Pana” (Łk 1,45).

Posłuszeństwo w wierze w życiu zakonnym ma na celu poddanie rozumu i woli nie człowiekowi, który w wypadku osoby konsekrowanej pełni funkcję reprezentanta Boga jako przełożony wspólnoty, lecz samemu Bogu¹⁷. Stąd też posłuszeństwo w wierze nadprzyrodzonej, praktykowane ze względu na miłość

¹⁷ Por. Sobór Watykański II, *Perfectae caritatis*, nr 14.

do Jezusa Chrystusa, inspirowaną przez Ducha Świętego, staje się źródłem radości i pokoju: „Świat zaś przemija, a z nim jego pożądliwość; kto zaś wypełnia wolę Bożą, ten trwa na wieki” (1 J 2,17). Ponadto każdy ochrzczony winien mieć w sobie takie same uczucia jak Jezus Chrystus, który był posłuszny i dyspozycyjny wobec woli Ojca aż do śmierci na krzyżu (Flp 2,5-11). Aspektem racjonalnym i uprzywilejowanym posłuszeństwa w wierze jest ofiara składana z samego siebie. Jej istota polega na zanurzeniu się w misterium paschalnym Jezusa Chrystusa. Orędzie wiary winno prowadzić do posłuszeństwa w ufności. A zatem posłuszeństwo wiary charakteryzuje stała dyspozycja, aby wypełniać wolę Boga.

Wiara, przyjęta i przeżywana w posłuszeństwie, uwrażliwia dyspozycyjność wobec woli Bożej oraz umożliwia przyłgnięcie do niej. Przez wiarę człowiek z wolnej woli powierza siebie Bogu, a także stara się rozpoznać i realizować Jego wolę w każdej okoliczności życia¹⁸. Według bł. Jana Pawła II: „Akt wiary jest najdonioślejszym wyborem w życiu człowieka; to w nim bowiem wolność dochodzi do pewności prawdy i postanawia nią żyć”¹⁹. Dzięki wierze w wolności dochodzi do zjednoczenia człowieka z Bogiem i Boga z człowiekiem: „w Duchu i prawdzie” (J 4, 23). Wiara umacnia wolę. Wolna od tego, co zmysłowe, związane z ludzką logiką i wiarygodnością, wprowadza w poznanie i wewnętrzne zjednoczenie z Bogiem.

W odkrywaniu misterium wiary bardzo ważną rolę pełni karmienie się słowem Bożym. Obcowanie z nim, zwłaszcza w wypadku osoby konsekrowanej, ożywia wiarę, rozwija ją i pogłębia. Rzeczywistości tej doświadczyła Samarytanka przy studni Jakuba. Wsłuchana w głos Jezusa Chrystusa, rozpała w sobie wiarą w Niego i napełnia się wodą żywą (por. J 4, 14)²⁰. Podobnie uczniowie zdążający do Emaus w wieczór zmartwychwstania

¹⁸ Por. *Katechizm Kościoła Katolickiego* nr 1814.

¹⁹ JAN PAWEŁ II, *Fides et ratio* nr 13.

²⁰ Por. *Porta fidei*, nr 6.

odnowili swoją wiarę, kiedy usłyszeli słowa Zmartwychwstałego, wyjaśniające im pisma *Starego Testamentu*, odnoszące się do zbawczej misji Mesjasza (por. Łk 24,32).

Wiara, zdaniem Jana od Krzyża, pełni funkcję jednoczącą przez ścisłą oraz bezpośrednią łączność z Bogiem, który jest Prawdą i Doskonałością. Tym bardziej że nieskończona odległość między Bogiem a człowiekiem tylko dzięki wierze staje się środkiem zjednoczenia z Nim²¹. Wiara łączy człowieka z Bogiem, który jest czystym duchem. W kontekście znaczenia wiary w zjednoczeniu z Bogiem Teresa Wielka wiązała ją z modlitwą, gdyż tylko modlitwa wprowadza w przyjaźń z Bogiem i obcowanie z Nim. Otóż im żywsza modlitwa, tym głębsza relacja z Bogiem. Wiara umożliwia człowiekowi przebywanie w Bożej obecności, zwłaszcza w czasie modlitwy, będącej odpowiedzią na Bożą inicjatywę przyjaźni i dialogu. Relacyjny charakter spotkania z Nim wymaga ze strony człowieka uznania prawdy o sobie samym, ale też prawdy o Bogu, który nie jest statycznym przedmiotem wiary, lecz inicjatorem zbawczego dzieła w Jezusie Chrystusie i Jego Mistycznym Ciele. Stąd też nie istnieje prawdziwe życie wiary bez otwierania się na misterium zbawienia. A zatem modlitwa ma wpływ na rozwój wiary, zaś wiara pobudza modlitwę²². Praktykowanie modlitwy, a zwłaszcza kontemplacji, prowadzi do poznania prawdy objawionej w świetle wiary dzięki Bożej łasce. Duchowość wiary jawi się na dwóch płaszczyznach – mroku i nocy wiary oraz poświęceniu się w celu dojrzałej realizacji chrześcijańskiej egzystencji. Autorem, który podjął to zagadnienie, był św. Jan od Krzyża. Nawiązał on do obrazu nocy, stanowiącego przejście do światła odgrywającego jako oczyszczenie fundamentalne znaczenie w życiu duchowym. Oczyszczenie bowiem obejmuje całą sferę człowieczeństwa. Dokonuje się ono w czasie nocy zmysłów i nocy ducha przy udziale Boga (noc bierna), oraz zaangażowa-

²¹ Por. JAN OD KRZYŻA, *Droga na górę Karmel* II 9,1.

²² Por. J. GOGOLA, *Od Objawienia do zjednoczenia*, Kr 2005, s. 114-121.

niu człowieka (noc czynna). W tym przypadku wiara jawi się jako ciemna noc, gdyż odnosi się do rzeczywistości nigdy nieznanej człowiekowi²³.

Dążenie ku doskonałości i świętości bazuje na cnotach teologicznych: wierze, nadziei i miłości. I chociaż każda z nich odnosi się do całego życia chrześcijańskiego, to jednak wiara, właściwa władzy intelektualnej ukierunkowanej na poznanie, kształtuje całe życie człowieka. Ponadto posiada ścisły związek z miłością i nadzieją ze względu na ich wspólne źródło, którym jest Bóg w Trójcy Świętej Jedyny. W zewnętrznej jednak postaci, zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i wspólnotowym, wiara wyraża się zwłaszcza w miłości (Ga 5,6). Miłość jest życiem wiary²⁴, ukierunkowanej na Boga jako jej przedmiot i kres, oraz stanowi odpowiedź na samo udzielanie się Boga człowiekowi. Papież Benedykt XVI w adhortacji *Porta fidei* przypomina, iż Bóg wiary chrześcijan jest miłością (por. 1 J 4,8) i dzięki tej miłości człowiek otrzymuje przez chrzest nowe życie (por. Rz 6, 4). Wiara, obecna w świecie przez miłość, kształtuje i przemienia aktywność człowieka oraz wpływa na jego egzystencję. Ponadto inspiruje do podjęcia ewangelizacji w służbie misji, gdyż rozwija się ona, kiedy jest przekazywana jako doświadczenie miłości, łaski i radości²⁵.

3. Pogłębienie daru wiary w konsekracji zakonnej

Konsekracja wiąże się z uświęcającym działaniem Boga, które uzdalnia osobę ludzką do wypełniania Jego woli w celu osiągnięcia doskonałości wzorowanej na Jezusie Chrystusie. Jako akt osobowy stanowi też odpowiedź osoby konsekrowanej oraz dokonującej konsekracji w imieniu Boga. W praktyce Kościoła katolickiego ma ona związek z sakramentami inicjacji chrześci-

²³ Por. J. WEISMAYER, *Pełnia życia*, Kraków 1993, s. 43-44.

²⁴ Por. *Summa teologiczna* II-II, 4, 3.

²⁵ Por. *Porta fidei*, nr 1, 5, 7.

jańskiej: chrztem i bierzmowaniem oraz sakramentem święceń, które wyciskają na duszy niezatarte znamię sakramentalne i otwierają drogę do przyjęcia innych sakramentów. W *Starym Testamencie* zewnętrznym znakiem konsekracji były: namaszczenie między innymi kapłanów (por. Wj 29,7), proroków (por. 1 Krl 19,16) oraz królów (por. 1 Sm 10,1), konsekrowane rzeczy oraz miejsca służące kultowi i czci Boga, czyli ołtarz (por. Wj 29,10), świątynia (por. Wj 40,9), przedmioty kultu (por. Lb 7,1). W *Nowym Testamencie* konsekracja odnosi się wyłącznie do osób, które są namaszczone Duchem Świętym, zwłaszcza przez widzialny znak nałożonych rąk (Łk 4,18-21; J 20,22; 1 Tm 4,14).

Chrzest Święty jest sakramentem daru wiary, ale żąda też wiary od tych, którzy go przyjmują. Osoba w nim konsekrowana Bogu przez Ducha Świętego (Ef 1,13) staje się Jego dzieckiem i przyjmuje niezatarte znamię. Chrzest obdarza też konsekrowanego nowym życiem w Jezusie Chrystusie i wprowadza do wspólnoty Kościoła, a ta swoją wiarą, nadzieją i miłością pomaga mu wzrastać w wierze i wpływać na jej wzrost. Wiara, zakorzeniona w duszy przez łaskę uświęcającą w sakramencie chrztu, obejmuje całą egzystencję ludzką. Często płytka i powierzchowna, ogranicza się jedynie do rytualnych, pobożnych praktyk religijnych, zewnętrznej postawy ludzkiej lub dywagacji teologicznych.

Weryfikacją skuteczności działania Bożej łaski w ochrzczoneym, a także dopełnieniem sakramentu chrztu jest konsekracja w sakramencie bierzmowania, to znaczy sakramencie dojrzałości chrześcijańskiej. Łaska, związana zwłaszcza z nadprzyrodzoną egzystencją chrześcijanina we wspólnocie Ludu Bożego, zobowiązuje do mężnego wyznawania wiary i jej obrony. Konsekracja w tym sakramencie, zakorzeniona w misterium paschalnym Jezusa Chrystusa, uzdalnia bierzmowanego do uczestnictwa w misji przemiany świata na bazie osobistego powołania oraz otrzymanych charyzmatów. W perspektywie daru wiary, związanego z łaską uświęcającą, wyjątkową formę

konsekracji stanowi sakrament święceń. W hierarchii tego sakramentu wyróżnia się 3 stopnie: diakonat, prezbiterat i biskupstwo. W odniesieniu jednak do kapłaństwa są 2 – prezbiterat i biskupstwo. Różnica między nimi wiąże się tylko ze stopniem, nie zaś z istotą, potwierdzoną charakterem sakramentalnym. Konsekracja w tym sakramencie dokonuje się przez włożenie rąk biskupa i modlitwę konsekracyjną, co powoduje ontyczne skutki, dzięki którym święcony mężczyzna upodabnia się do Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana oraz uzdalnia do całkowitego oddania się Bogu w służbie braciom w Kościele²⁶. Konsekracja zakonna, zakorzeniona w sakramencie chrztu, akcentuje pełniejsze upodobnienie chrześcijanina do Chrystusa, zwłaszcza w sposobie Jego ziemskiego życia poświęconego całkowicie chwale Ojca. Formą tej konsekracji jest profesja rad ewangelicznych. Dzięki niej osoba ochrzczona oddaje Chrystusowi swoje życie i zobowiązuje się naśladować Go przez ślubowane: czystość, ubóstwo i posłuszeństwo. Profesja nie wyczerpuje jednak w pełni konsekracji. Zatwierdzona kanonicznie przez Kościół, włącza konsekrowanego do stanu zakonnego, który Sobór Watykański II określił „stanem Bogu poświęconym”²⁷. Fundamentalnym rysem konsekracji zakonnej jest doskonałe naśladowanie Chrystusa w kolejnych etapach ziemskiego życia. Kluczowe jednak znaczenie dla osoby konsekrowanej ma wydarzenie przemienienia na górze Tabor oraz całopalna ofiara Jezusa Chrystusa na krzyżu. Ważne jest też zawierzenie Mu całej swojej egzystencji. Jezus Chrystus Ukrzyżowany stanowi integralną bazę zarówno konsekracji chrzcielnej, jak i zakonnej²⁸. Życie konsekrowane, zwłaszcza w instytucjach zakonnych, realizuje się w czterech wymiarach: ascetycznym, mistycznym, apostoelskim i prawnym. Są one ściśle połączo-

²⁶ Por. JAN PAWEŁ II, *Pastores dabo vobis*, nr 15.

²⁷ Por. Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele*, nr 45.

²⁸ Por. T. PASZKOWSKA, *Leksykon duchowości katolickiej*, Lublin – Kraków 2002, s. 430-431.

ne ze sobą i zobowiązują do praktykowania ich we wspólnocie. Opiera się też ono na trzech elementach: działaniu Boga, które łączy z Nim osobę konsekrowaną przez łaskę, nieodwołalnym oddaniu się Bogu przez śluby, prawnym uznaniu przez Kościół takiego stanu. Konsekracja zakonna, zakorzeniona w chrzcie wiary, ma szczególny rys ewangelizacyjny w świadectwie życia radami ewangelicznymi: czystości (oblubieńczej i eschatologicznej), ubóstwie (duchowym i materialnym, opartym na Bożej Opatrzności) i posłuszeństwie (zjednoczeniu woli ludzkiej z wolą Bożą). Choć każda z nich jest ślubowana Bogu indywidualnie przez osobę ochrzczonej, to jednak widzialnym znakiem tej konsekracji jest wspólnota. Stąd też wiara, przekazywana Kościołowi i światu, również umacnia wiarę wspólnoty, a także nadaje jej głęboki i dojrzały sens przez konsekrację zakonną. Chrześcijaństwo, a w nim zwłaszcza życie konsekrowane, jest egzystencją wiary. Teza ta znajduje swoje potwierdzenie w *Biblii*, w której rzeczownik „wiara” występuje znacznie mniej razy niż czasownik „wierzyć”. Wierzyć – to znaczy całkowicie poddać się Bogu w akcie ofiary przez akt woli oraz każdy czyn. Wiara polega na świadomym i całkowitym związaniu się człowieka z Bogiem jako stała postawa, wciąż jednak odnawiana. Życie radami ewangelicznymi przez profesję zakonną jest naśladowaniem życia Jezusa, wyrażającym pełny sens chrztu, który ze swej istoty jest ukierunkowany na radykalizm ewangeliczny. Wiara, będąca owocem darów Ducha Świętego: rozumu, umiejętności, mądrości i rady²⁹, kształtuje w życiu osoby konsekrowanej ducha wiary. Polega on na takim przyjęciu jej prawdy, aby nieustannie były obecne w pamięci człowieka i kierowały jego sądami, pragnieniami, działaniem, słowami, ukierunkowaniem życia zewnętrznego i duchowego. Z ducha wiary pochodzi też wolność duszy, radość, uświęcenie, mądrość, która ustawia sprawy doczesne w perspektywie wieczności, będącej

²⁹ Por. J.S. PELCZAR, *Życie duchowe czyli doskonałość chrześcijańska*, Kraków 2003, t. 1., s. 401.

osobistym doświadczeniem istoty wiary i jej znaczenia³⁰. Wiara, przeżywana odpowiedzialnie, z pełnym zaangażowaniem, przynosi duchowe owoce. Sprawia bowiem, iż dusza staje się miła Bogu, otrzymuje obfitość łask i światło w celu odkrywania Bożego misterium, niedostępnego rozumowi. Wlewa też ona w duszę prawdziwą mądrość, udziela jej siły, pokoju i szczęścia, wynosi do stanu nadprzyrodzonego³¹. Życie zakonne, ze swej istoty wspólnotowe, jest znakiem wiary, której nie można ograniczyć do prywatnego spotkania z Bogiem. Wiara, mimo iż ze swej istoty jest czymś wewnętrznym, nie może być pozbawiona swej zewnętrznej manifestacji, odkrywającej stan duszy. Teza ta nie odnosi się tylko do kultu publicznego i praktyk pobożnych, ale do całej sfery ludzkiej działalności zarówno w wymiarze wspólnoty, jak i poszczególnej jednostki. Często wspólnotowe świadectwo wiary realizuje się w miłości praktycznej, będącej miłosierdziem. Na ten sposób świadczenia wiary zwraca uwagę Jakub Apostoł: „Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków? Czy sama wiara zdoła go zbawić” (Jk 2, 14). Wiara bez uczynków nie ma żadnej wartości. Szczególnym jednak świadectwem wiary w życiu konsekrowanym jest heroiczna wierność ślubom zakonnym: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa.

Zakończenie

Jezus Chrystusa żądał wiary od swoich słuchaczy, w szczególności jednak sposób od apostołów. Każdy przejaw zaniedbania w tym względzie stanowczo piętnował: „Jakże wam brak wiary?” (Mk 4,40), „Gdzie jest wasza wiara” (Łk 8,25). Osoby konsekrowane, uczestniczące w depozycie wiary apostołów, mają obowiązek wnikać w jej duchowe aspekty, a poznając treść, odkrywać jej zbawcze bogactwo. W adhortacji *Porta fidei* papież

³⁰ Por. J.S. PELCZAR, dz. cyt., s. 405-406.

³¹ Por. J.S. PELCZAR, dz. cyt., s. 392-395.

Benedykt XVI akcentuje zasadność ogłoszenia Roku Wiary. Współczesny świat, nierozpoznający znaków czasu, przeżywa trudne momenty. Wiążą się one z brakiem poprawności wyznawania wiary oraz jej interpretacji, a także pewnym brakiem wiarygodnego świadectwa wiary osób duchownych. Często powodem takiej postawy są: upór, brak tolerancji i pochopne sądy, będące oznakami słabej wiary. Stąd też wiara staje się imperatywem owocnej działalności misyjnej osób powołanych i konsekrowanych oraz tych, do których zostali oni posłani: „(...) Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony; a kto nie uwierzy, będzie potępiony” (Mk 16,15-16)³². Imperatyw ten rozciąga się też na poddanie serca kształtującej łasce w celu odnalezienia własnej drogi, na której dochodzi do spotkania ze zmartwychwstałym Jezusem Chrystusem.

³² Por. T. ŠPIDLÍK, *U źródeł światłości*, Warszawa 1991, s. 64-65.